

SIBBO KOMMUNS INNELUFTSANVISNING

FÖRORD

Välkommen att läsa Sibbo kommuns inneluftsanvisning.

I denna anvisning har vi samlat ihop de allmänna riktlinjerna gällande kommunens inneluftsärenden. Vi presenterar bland annat olika skeden i inneluftsprocessen genom olika roller, allmänna verksamhetssätt och Lokalitetsförvaltningens ansvar. Denna anvisning erbjuder alltså ytterligare information till alla kommuninvånare om inneluftsärenden i kommunens byggnader.

Utöver denna anvisning har vi tagit fram en separat anvisning för personalen med namnet "Anvisning om inomhusklimat för kommunens personal". Personalens anvisning kan också läsas av alla kommuninvånare på kommunens webbplats.

Sibbo kommun / Lokalitetsförvaltning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. PRESENTATION AV ENHETEN LOKALITETSFÖRVALTNING
2. INNELUFTSPROCESSEN
3. DEN ANSTÄLLDAS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT
4. KOMMUNINVÅNARENS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT
5. DEN LOKALANSVARIGAS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT
6. LOKALITETSFÖRVALTNINGENS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT
7. FÖRETAGSHÄLSOVÅRDENS ROLL
8. ARBETARSKYDDETS ROLL
9. KOMMUNIKATION OM INNELUFTSÄRENDEN

10. INFORMERING I INNELUFTSÄRENDEN
11. INNELUFTSARBETSGRUPPEN
12. MYNDIGHETSINSPEKTIONER
13. TILLFÄLLIGA LOKALER
14. SYMPTOMENKÄT
15. ÖVRIGA ÅTGÄRDER
16. UNDERSÖKNINGAR
17. REPARATIONER OCH BYGGANDE
18. MER INFORMATION OM INNELUFT

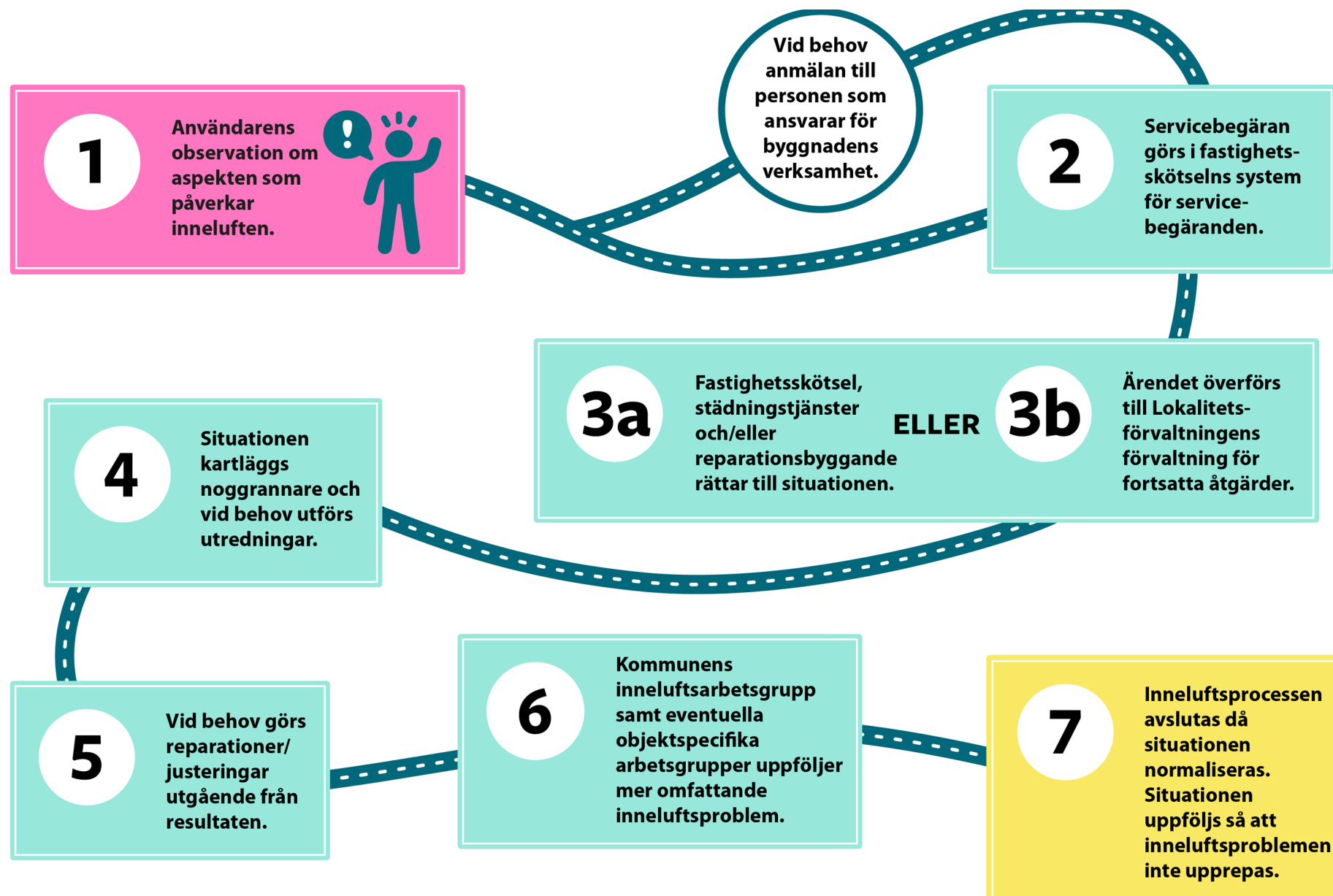
PRESENTATION AV ENHETEN LOKALITETSFÖRVALTNING

Enheten Lokalförvaltning ansvarar för kommunens lokaler och lagerbyggnader. Bland annat alla skolor, daghem, idrottsanläggningar, hälsostationer, ungdomslokaler och kulturbyggnader hör till ovan nämnda byggnader. Kommunen äger cirka 100 byggnader. Därtill svarar Lokalförvaltningen även för fastigheter som kommunen hyr av utomstående hyresvärdar. Till enhetens tjänster hör förvaltning förknippad med byggnaderna, kundservice, fastighetsskötsel, husteknik, städning, reparationstjänster och byggherreverksamhet. Lokalförvaltningen sysselsätter sammanlagt cirka 65 personer.

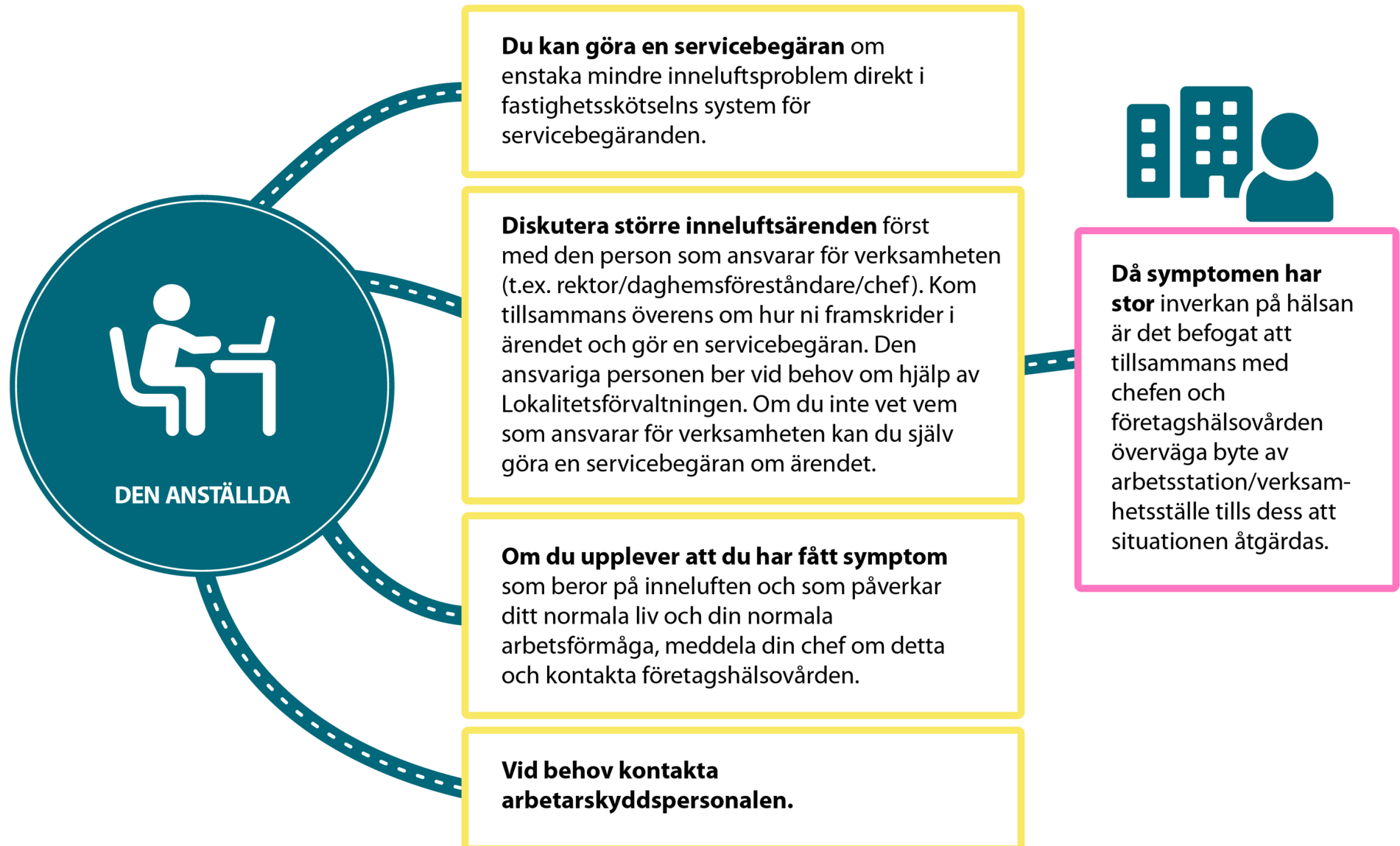
Lokalförvaltningen ansvarar även för kommunens inneklimatsärenden. I Sibbo förhåller vi oss allvarligt till inneklimatsärenden och symptom som eventuellt beror på inneklimatet. Kundbetjäningsschefen inom Lokalförvaltningen fungerar som kontaktperson i inneklimatsärenden för byggnadernas användare och kommuninvånarna. Kundbetjäningsschefen fungerar även som ordförande för kommunens inneklimatsarbetsgrupp. Eventuella inneklimatsproblem avgörs dock alltid i samarbete med alla sakkunniga inom Lokalförvaltningen.

INNELUFTPROCESSEN

DEN ANSTÄLLDAS TILLVÄGÅNGSSÄTT

KOMMUNINVÅNARENS TILLVÄGÅNGSSÄTT

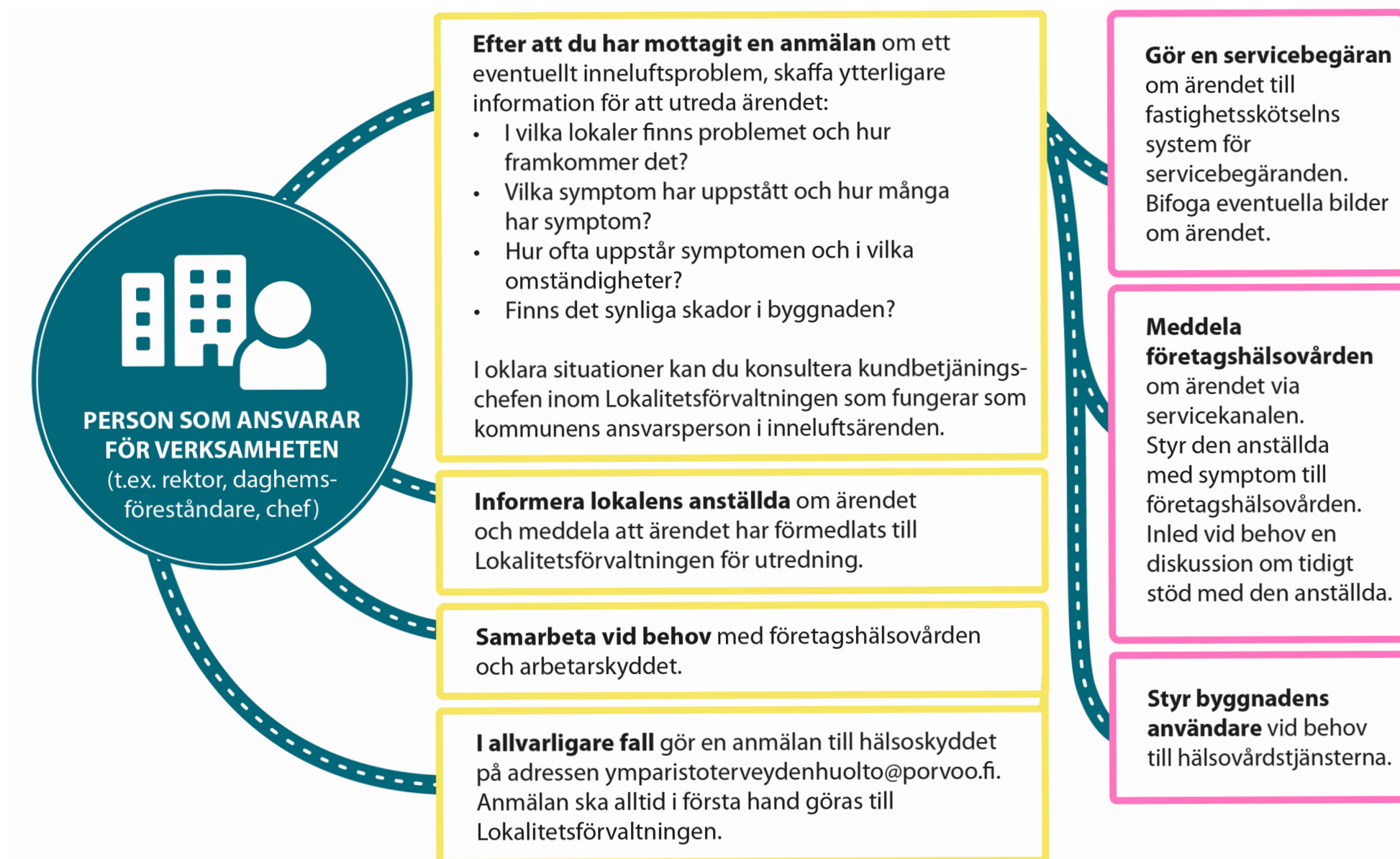
Skicka e-post om din observation antingen till personen som ansvarar för byggnadens verksamhet eller på adressen toimitilat@sipoo.fi. Bifoga lokalens nummer eller en annan specificerande uppgift om lokalen, eventuella bilder och exakta observationer om t.ex. lukt eller skador.

Om din anhörig har symptom, kontakta hälsovården. I ärenden gällande barn kontakta rådgivningen eller skolhälsovården. Vuxna ska söka sig till sin egen hälsostation eller företagshälsovården.

Meddela Lokalitetsförvaltningen (toimitilat@sipoo.fi) efter besöket om läkaren misstänker att symptomen beror på inneluften i en byggnad som är i kommunens ägo.

I allvarigare fall kan du be Borgå miljöhälsovård om Person som ansvarar för verksamheten anvisningar.

DEN LOKALANSVARIGAS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

LOKALITETSFÖRVALTNINGENS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

1

Anmälan mottas för behandling i fastighetsskötselns system för servicebegäranden.

Fastighetsskötseln/städningstjänsterna/reparationsbyggandet tar emot anmälan. Om det handlar om en åtgärd som inte kräver mer omfattande utredning, sköts ärendet i skick.

2

Mer omfattande inneluftsproblem/oklara situationer **överförs till ansvarspersonen för inneluftsärenden och/eller ansvarspersonen för husteknik.** Ansvarspersonen besöker objektet. Vid behov besöker även andra sakkunniga inom Lokaltetsförvaltningen objektet. Under besöket görs en preliminär uppskattning och plan om fortsättningen.

3

Utgående från besöket **gör antingen Lokaltetsförvaltningens sakkunniga eller ett utomstående undersökningsföretag vid behov nödvändiga undersökningar** (t.ex. inneluftsundersökning, fuktmätningar, strukturundersökningar). Tydliga mindre reparationer som påverkar inneluften och som inte kräver fortsatta utredningar sköts direkt.

4

Efter att undersökningsresultaten fås **beslutar Lokaltetsförvaltningen om fortsatta åtgärder.** Undersökningsresultaten skickas alltid även till cheferna som ansvarar för verksamheten med sammanställningsmeddelandet. Lokalanvändarnas önskemål beaktas i mån av möjlighet i beslutsfattandet. Vid behov bildas en projektspecifik inneluftsgupp. Objektet tilläggs på inneluftsarbetsgruppens lista för uppföljning.

5

Planering av åtgärder, budgetering och genomförande samt eventuell bedömning av behov av tillfälliga lokaler.

6

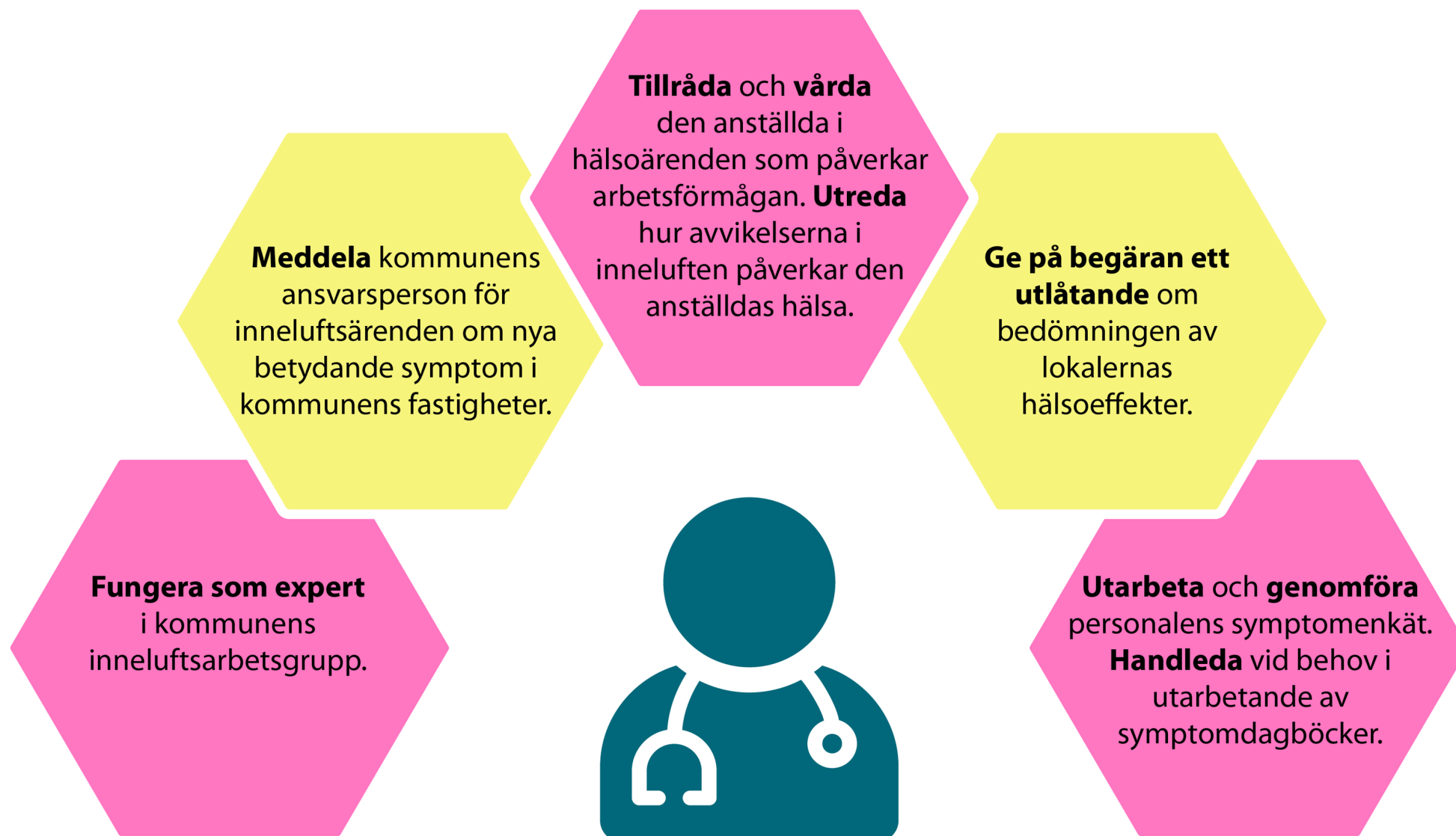
Åtgärder

7

Uppföljning och nödvändiga kontrollmätningar

INTERAKTIV KOMMUNIKATION

FÖRETAGSHÄLSOVÅRDENS ROLL

ARBETARSKYDDETS ROLL

KOMMUNIKATION OM INNELUFTSÄRENDEN

INFORMERING I INNELUFTSÄRENDEN

Ansvar för informeringen i inneluftsprojekt fördelas på följande sätt:

Lokalitetsförvaltningen informerar bland annat lokalanvändarna, personalen, vårdnadshavarna, företagshälsovården, arbetarskyddet, miljöhälsovården och skolhälsovården om inneluftsärenden och undersökningsresultat. Enheten svarar på allmänna frågor och förfrågningar. Offentliga undersökningsrapporter kan beställas av enheten.

Kommunens informatör gör pressmeddelanden om större inneluftsnyheter. Lokalitetsförvaltningen förser informatören med utgångsinformation för meddelandena.

Cheferna och sektordirektörerna säkerställer att Lokalitetsförvaltningens meddelanden förmedlas till personalen i ifrågakörande byggnad. Dessutom ska de förmedla till lokalanvändarna och vårdnadshavarna de meddelanden som är avsedda för dem (t.ex. via Wilma).

Information om större reparations- och byggprojekt finns också på kommunens webbplats, på sidan Sibbo bygger och utvecklar. Där uppdateras aktuell information om byggnads- och utvecklingsprojekt som pågår runt om i Sibbo.

INNELUFTSARBETSGRUPPEN

Kommunens inneluftsarbetsgrupp sammanträder cirka 2–4 gånger om året elektroniskt via Teams. Till sammanträdet kallas in ansvarspersoner och övriga samarbetspartner för de byggnader som är på föredragningslistan. Dessutom kallas in ansvarspersonerna för alla olika enheter, kommunens arbetarskydd, företagshälsovården, miljöhälsovården i Borgå stad och eventuellt separat inkallade sakkunniga/förtroendemän. Dessutom deltar Lokalitetsförvaltningens sakkunniga och inneluftsarbetsgruppens ordförande i sammanträdet.

Inneluftsarbetsgruppen går igenom alla inneluftsobjekt och deras aktuella situation i stora drag. Inneluftsarbetsgruppen diskuterar om situationerna tillsammans och strävar efter att hitta olika lösningar för problemen. Samarbetet med olika expertgrupper förstärker beslutens mångsidighet och ställer tyngdpunkterna i rätt ordning. Inomhusluftfrågor behandlas också vid kommunens samarbetskommittémöten 4-6 gånger per år, och informationen går vidare till kommunstyrelsen.

Vid behov bildas även objektspecifika inneluftsarbetsgrupper för sådana byggnader vars ärenden behöver behandlas regelbundet i en större skala. Objektspecifika inneluftsarbetsgrupper kan komma överens om bland annat mer omfattande kommande reparationer eller om flytt till tillfälliga lokaler. I regel eftersträvas dock att inneluftsproblemen avgörs i god tid före problemet eventuellt växer.

MYNDIGHETSINSPEKTIONER

Multiprofessionella inspektioner

Institutet för hälsa och välfärd (THL) utför vart tredje år lags-tadgade inspektioner i alla läroanstaltsmiljöer. De omfattar även förskoleundervisningens verksamhetsställen. Inspektio-nen kallas för granskning av sundheten och tryggheten i studi-emiljön och välbefinnandet i läroanstalten.

Inspektionen innefattar olika delområden som bildar en hel-het. I inspektionen granskas både studiegemenskapens välbe-finnande och läroanstaltsmiljöns sundhet och trygghet.

Inspektionen görs i samarbete med olika myndigheter och övriga aktörer. Inspektionen kräver flera olika experters kun-nande och utgångsinformation samt elevernas och vårdnads-havarnas perspektiv.

Följande grupper deltar i allmänhet i inspektionerna:

- Person som ansvarar för verksamheten (t.ex. rektor)
- Elevvården
- Hälsoskyddet
- Arbetarskyddet
- Företagshälsovården
- Representant för kommunens Lokalitetsförvaltning
- Elevkårens styrelsemedlemmar
- Föräldrakommitténs medlemmar

Miljöhälsovård

Hälsoskyddet för individen och livsmiljön kallas miljö- och hälsoskydd. Kommunerna har huvudansvar för verkställandet av miljöhälsovårdens lagstiftning och inspektioner på sina områden. Sibbo kommun hör tillsammans med sina närlig-gande kommuner till samarbetsområdet, vars gemensamma miljöhälsovård är i Borgå. Miljöhälsovården styr, ger råd och övervakar bland annat i ärenden gällande boendehälsa och livsmedelsverksamhet.

Lokalitetsförvaltningen i Sibbo kommun samarbetar med miljöhälsovården i bland annat ärenden kring inneluft och ib-ruktagande av nya lokaler. Miljöhälsovården konsulteras även ofta i ärenden kring lokaländringar. Med smidigt samarbete kan lokalernas sundhet och trygghet garanteras och lokaler-nas eventuella riskfaktorer uteslutas i förväg.

Regionförvaltningsverkets inspektioner

Regionförvaltningsverket övervakar bland annat social- och hälsovården, småbarnspedagogiken och undervisningsvä-sendet, räddningsväsendet, arbetslivets trygghet och mil-jöhälsovården. Regionförvaltningsverket kan anhängiggöra övervakningsärenden baserat på verkets egna observationer eller via klagomål eller anmälningar. Övervakningsärende syftar på utredning av om ett ärende eller en händelse har varit lagstridigt eller på något annat sätt klandervärt. Kla-gomål kan lämnas till regionförvaltningsverket i sådana fall där anmärkningen till serviceproducenten/aktören inte har lett till ett tillräckligt samförstånd.

TILLFÄLLIGA LOKALER

Ibland uppkommer situationer där det konstateras att lokalernas ineluftsproblem beror på så allvarliga orsaker att byggnaden inte längre kan användas innan den repareras/saneras. Då flyttas användarna vanligtvis till tillfälliga lokaler.

I skolor och daghem innebär detta vanligtvis att barnen flyttas till andra skolor/daghem i området under reparationen. Angående kommunens övriga lokaler utreds tillfälliga lokaler från fall till fall. I princip genomförs flytt till tillfälliga lokaler planerligt. Tidvis uppkommer situationer som kräver snabbt reagerande och en omedelbar flytt.

Lokalitetsförvaltningen har inga separata lokaler som är avsedda att användas som tillfälliga lokaler. Om behovet av tillfälliga lokaler är omfattande och långvarigt hamnar man vanligtvis att beställa paviljongbyggnader. Efter upphandlingsbeslutet tar det sammanlagt cirka 1–1,5 år att planera, beställa och bygga paviljongbyggnaderna. Användarna återvänder till den reparerade/sanerade byggnaden då arbetet avslutas.

SYMPTOMENKÄT

Vid behov kan lokalernas användare göra symptomenkät för att få ytterligare information och kartlägga symptomen. I Sibbo kommun används enkäter främst i sådana fall där det inte finns tillräckligt med utgångsinformation via t.ex. undersökningar och intervjuer.

Elevernas enkät kan göras som t.ex. Institutet för hälsa och välfärds symptomenkät. Personalens symptomenkät och bedömningar av förhållanden görs alltid av företagshälsovården.

Ansvarspersoner för objektspecifika inneluftsarbetsgrupper beslutar vid behov om beställning av symptomenkäter.

ÖVRIGA ÅTGÄRDER

Även luftrenare kan skaffas för lokalerna om det upplevs att de underlättar inneluftsproblemet och ingen egentlig orsak har hittats för problemen i de mer omfattande undersökningarna.

Ventilationen kan även eventuellt effektiveras antingen permanent eller tillfälligt i vissa byggnader. Detta kan hjälpa luftväxlingen och uppfriska inneluften. I Sibbo kommun stängs ventilation aldrig helt av för nätterna.

UNDERSÖKNINGAR

I utredningen av inneluftsärenden används vanligtvis olika undersökningsmetoder. Undersökningarnas omfattning och längd beror på vilka slags saker som ska undersökas. Kommunens enheten Lokalitetsförvaltning beställer alltid alla undersökningar som ska utföras i byggnader som är i Sibbo kommuns ägo. Lokalitetsförvaltningens sakkunniga, professionella forskare och lokalernas användare tas till hjälp för att definiera undersökningens omfattning. Även symptomens natur, antal och förekomst ska alltid observeras då undersökningsplanen utarbetas.

I allmänhet tar det cirka 2–3 månader att ta och analysera ineluftsprover samt få resultaten som en rapport. Det tar ungefär lika länge att ta och analysera materialprov och få svar. Ibland blir man tvungen att utvidga ett redan gjort prov eller ta mer preciserande prover. Detta kan förlänga undersökningstiden upp till 4–6 månader.

Yt- och strukturfuktmätningarnas och rökprovernans resultat kan vanligtvis ses direkt i undersökningstillfället, men själva undersökningsrapporten och reparationsrekommendationerna kan användas först lite senare. Det tar vanligtvis cirka 3–4 veckor att få en officiell rapport.

Egentliga reparationsåtgärder kan beslutas om och planeras först efter att ifrågavarande problem har lokaliserats och dess orsak har identifierats. Det lönar sig inte att göra reparationer om man inte är säker på vad det ifrågavarande problemet beror på.

Byggnadernas anställda och användare samt vårdnadshavare meddelas alltid om undersökningsresultaten. Undersökningsrapporterna skickas även vid behov till lokalernas chefer. Färdiga undersökningsrapporter är offentliga och kan begäras av kommunens enhet Lokalitetsförvaltning.

REPARATIONER OCH BYGGGANDE

Reparationer som ska utföras baserar sig alltid på sakkunnigas observationer, undersökningsresultat och reparationsplaner. Reparationernas omfattning och varaktighet varierar beroende på vilka fynd som hittas i byggnaderna.

Brådskande reparationer är t.ex. fuktskador, strukturell fel eller aspekter som akut påverkar inneluften, och de repareras så snabbt som möjligt efter att man har fått resultaten. Icke-brådskande ärenden gällande inneluftens kvalitet eller lokalernas användning sköts vanligtvis inom följande halvår.

Om inga problem observeras i undersökningsresultaten görs inga reparationer. Situationens uppföljning fortsätter dock om användarna fortsätter ha symptom. Då eftersträvas ytterligare information gällande ärendet för att lösa problemet.

I kommunens byggprojekt är målet att arbetena alltid sköts enligt renhetsklass 1, som möjliggör en bra inneluft. Dessutom fästs mycket extra uppmärksamhet vid dammhantering och slutstädning. En koordinator för renhetshantering tillsätts i projekten. Koordinatören granskar arbetets resultat under projektet och ingriper i missförhållanden.

MER INFORMATION OM INNELUFT

Kontaktuppgifter för ansvarspersonen för inneluftsärenden i Sibbo kommun:

Henna Salminen
Kundbetjäningsschef / Lokalitetsförvaltning
Telefon 050 383 0793
henna.salminen@sibbo.fi

Pålitlig ytterligare information om inomhusluft och övervakning hittar ni bland annat på följande adresser:

<https://thl.fi/sv/ingangssida>
<http://www.sisailmayhdistys.fi>
<https://allergia.fi/sv/tervetuloo-svenska/>
<https://tyosuojelu.fi/sv/forsta-sidan>
<https://www.hengitysliitto.fi/sv/>
<https://avi.fi/sv/hem>
<https://porvoonymparistoterveydenhuolto.fi/sv/>

